

משטרת ישראל
נוהלי אגף התנועה

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 02.231.16	תת-פרק: תעבורה	פרק: תנועה
---------------------------	-------------------	---------------

נוהלי את"ן

שם: אכיפת מטען יתר במשאיות

תאריך פרסום: 12/02/2023
תאריך תחילה: 12/02/2023
תאריך ביטול:
נוסח: 2

1. רקע

- עבירת מטען יתר היא אחת מעבירות התנועה החמורות ביותר. אין מדובר בעבירה אקראית המבוצעת בהיסח הדעת, אלא בעבירה המבוצעת תוך התעלמות מהסיכון הרב שבביצועה.
- בעבירות מטען יתר קיים פוטנציאל גבוה להתרחשות תאונות דרכים בחומרה קשה וריבוי נפגעים – שכן עומס היתר משליך ישירות על יכולת השליטה של הנהג ברכב.
- בנוסף, עומס יתר בכלי רכב פוגע גם בתשתית הכבישים וגורם נזק לכלל המשתמשים בדרך.
- על כן, לאור הסיכון הרב הטמון בעבירה זו וחומרתה, קבע המחוקק כי בסמכות המשטרה להשבית את רכב העבריין (חלק מסמכויות אלו ניתנו למשטרת ישראל, וחלקן ניתן לשופטים כחלק מגזר הדין (עונש של איסור שימוש ברכב לתקופה של עד 120 יום מכוח סעיף 57 לפקודת התעבורה).

2. הבסיס החוקי

- סעיף 47 לפקודת התעבורה והתוספת הרביעית – מסמיכים קצין משטרה לפסול רשיונו של נהג למשך 30 יום המוביל מטען כד שמשקל הרכב והמטען שעליו עולה ב-25% ומעלה מהמשקל הכולל המותר.
- תקנה 85(א) – אוסרת הובלת מטען במשקל העולה על המשקל הכולל המותר עפ"י רשיון הרכב.
- תקנה 89(א) לתקנות התעבורה – מסמיכה שוטר להורות לנהג רכב, שנמצא כי הוא מוביל מטען שלא כחוק, להפסיק את הנסיעה עד שיפורק אותו חלק מהמטען המובל שלא כחוק או עד שהמטען יסודר בהתאם להוראות.

- ד. תקנה 89 (ב) לתקנות התעבורה – מתירה לשוטר להורות לנהג לקחת את הרכב לשקילה במועד שיורה עליו (למקום קרוב ככל האפשר ללא הגבלת כיוון או מרחק) לצורך קבלת תעודת שקילה או לדרשו מהנהג להילוות אליו לצורך שקילת הרכב וקבלת תעודת שקילה.
- ה. חוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997 מתייחס להובלת מטען ברכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר 10,000 ק"ג או יותר (אם מדובר בהובלת חומר מסוכן- בכל משקל), כאשר בסעיף 14 לחוק זה נאסר על בעל רישיון מוביל להוביל או להרשות להוביל ברכב מסחרי מטען השייך לו אלא על פי שטר מטען או מסמך אחר, כפי שייקבע בתקנות.
- "שטר מטען" כמשמעותו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גוררים) התשל"ט – 1978, יהיה ראיה לכאורה למשקל המטען המובל ברכב. סעיף 57 לפקודת התעבורה- הדן בסמכות פסילת רישיון רכב ואיסור שימוש ברכב.
- ו. סעיף 57 א לפקודת התעבורה – מסמך שוטר, ששקל רכב מסחרי ומצא כי הנהג הוביל בו מטען שמשקלו הכולל של הרכב והמטען המובל בו עולה על המשקל הכולל המותר על פי רישיון הרכב, למסור לנהג הודעת איסור שימוש ברכב לתקופה של 30 ימים, ואם במהלך שלוש השנים האחרונות נמסרה הודעת איסור שימוש באותו הרכב, או ניתן עליו צו איסור שימוש מכח סעיף 57ג (איסור שימוש שהוטל על רכב ע"י בית המשפט) – לתקופה של 60 יום וליטול את רישיון הרכב.
- ז. סעיף 57ד לפקודה – דן בנושא ההוצאות בשל שינוע הרכב למגרש אחסנה.
- ח. סעיף 57ז לפקודה – דן בהשבת רישיון הרכב לבעל הרכב בנסיבות המתאימות.
- ט. תקנות התעבורה (איסור שימוש ברכב), תשנ"ט-1999.

3. מטרה

- א. לקבוע מדיניות וכללי אכיפה בנושא הובלת מטען יתר.
- ב. לקבוע כללים באשר לאופן הטיפול בנהגים שנהגו ברכב ללא תעודת שקילה, או שמסרבים להביא את הרכב לשקילה.

4. השיטה

א. הטיפול בעבירות של מטען יתר

- 1) בדיקת החריגה מהמשקל תיעשה תוך השוואה בין המשקל המותר הרשום ברישיון הרכב/או על הדופן הימנית של תא הנהג, ובין תעודת השקילה או שטר המטען שבידי הנהג.
- א) נמצא כי משקלו הכולל של הרכב והמטען שעליו עולים על המותר עד 5% מהמשקל הכולל המותר - יוזהר הנהג ולא יירשם נגדו דוח כלשהו.
- ב) נמצא שהמשקל חורג מ - 5% ועד 10% מהמשקל הכולל המותר- יירשם דוח ב"מ בדרגת הקנס הראשונה (500 ₪, ס"ס 7154).
- ג) נמצא שהמשקל הכולל העולה על 10% ואינו עולה על 14.99% - יירשם דו"ח ב"מ בדרגת הקנס השניה (1,000 ₪, ס"ס 7170).
- ד) עלה המשקל הכולל ב 15% ומעלה מהמשקל הכולל המותר ועד 24.9% יירשם לנהג דוח 'הזמנה לדין' (ס"ס 7171).
- ה) עלה המשקל הכולל ב-25% ומעלה מעל המותר - יירשם לנהג דוח 'הזמנה לדין' (ס"ס 7130).

כאשר בחריגה של 30% ועד 49% מהמשקל המותר - יוגש הדו"ח כדו"ח תלת"ן - נושא תאריך שיפוט הסמוך ליום ה- 30 ממועד רישום הדו"ח. בחריגה של 50% ומעלה - יועבר לטיפול הבוחנים לפתיחת תיק פ.ל. שוטר רשאי להורות לנהג להוביל את הרכב על הציוד שבו למתקן שקילה לשם שקילתו אם אין בידי הנהג תעודת שקילה או שטר מטען, או שהוא חושד כי הנתונים אשר רשומים בשטר המטען אינם נכונים.

(2) אין הגבלה על המרחק אליו מותר להפנות רכב לשקילה, ובלבד שהשקילה תיעשה במשקל הקרוב ביותר למקום ביצוע בעבירה.

(3) סירב בעל רכב או נהגו להסיע את הרכב לפי דרישת שוטר לצורך שקילתו - יוזמן גורר משטרת (גורר הקשור בחוזה לאספקת שירותי גרירה לפי דרישת המשטרה) שיגרור את הרכב לשקילה. הגרירה תהיה על חשבון המשטרה עפ"י תעריף הגרירה שנקבע בחוזה עם הגורר המשטרה.

(4) עולה חשד כי הנהג מביים תקלה, על מנת להימנע מהדרישה להגעה למשקל - רשאי השוטר להזמין בוחן שיאתר התקלה ויקבע אם היא מבויימת או אמיתית.

החומר יועבר ללשכת חקירות או לתחנת המשטרה הנוגעת להמשך טיפול, לבדיקה באם ניתן להאשים את הנהג בשיבוש הליכי חקירה ו/או הכשלת שוטר. במקביל תובא המשאית לשקילה, בין בנסיעה ובין בגרירה.

(5) במקרים בהם בוצעה שקילה והמשקל הנמדד עלה על המשקל הכולל המותר, והנהג מציג שטר מטען, עם נתוני שקילה שונים מתוצאות השקילה שבוצעה בנוכחות השוטר, יתפוס השוטר את שטר המטען כראיה, ויציין את פרטיה בנסיבות הדו"ח.

ב. מתן הודעת איסור שימוש ברכב ופסילת רשיון הנהיגה

(1) מתן הודעת איסור שימוש ברכב (להלן: "הודעת איסור שימוש")

עלה המשקל הכולל של הרכב ושל המטען המובל בו ב-15% ומעלה מעל המשקל הכולל המותר על פי רישיון הרכב רשאי השוטר למסור לנהג (בתנאי שנהג ברכב מסחרי), הודעה האוסרת את השימוש ברכב (להלן - הודעת איסור שימוש) לתקופה של 30 יום. אם במהלך שלוש השנים האחרונות כבר נמסרה הודעת איסור שימוש באותו רכב או שניתן נגדו צו איסור שימוש (ע"י בימ"ש) - ימסור לנהג הודעת איסור שימוש לתקופה של 60 יום ויטול את רישיון הרכב.

רכב מסחרי – רכב המשמש, או המיועד לשמש, להובלת משא, בין בשכר ובין קשר לעסקו או למסחרו של בעל הרכב. רכב פרטי איננו רכב מסחרי.

יודגש – הסמכות לאסור את השימוש ברכב הנה בידי שוטר תנועה, לאחר ביצוע שקילה של רכב מסחרי ולא על סמך נתונים של שטר מטען.

(2) פסילת רשיון נהיגה

(א) עלה המשקל הכולל של הרכב והמטען המובל בו ב-25% ומעלה מעל המשקל הכולל המותר על פי רישיון הרכב רשאי השוטר, בנוסף למתן הודעת איסור השימוש, לדרוש מהנהג להתלוות אליו אל קצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה או ליטול ממנו את רשיון הנהיגה ולזמנו בתוך שלושה ימים במועד שיקבע לקצין משטרה לצורך שקילת האפשרות לפסול את רישיון הנהיגה שלו (פסילת רשיון הנהיגה אפשרית גם אם אין מדובר ברכב מסחרי).

ב) המשך הטיפול בנושא הפסילה יבוצע כאמור בנוהל את"ן מס' 02.231.20 "פסילה מנהלית".

ג. אופן הטיפול

מצא שוטר לאחר שקילת רכב מסחרי, שמשקלו הכולל של הרכב והמטען עולים ב-15% מעל המשקל הכולל המותר על פי רישיון הרכב, יפעל כדלקמן:

1) יודיע לנהג כי המשך הנהיגה עם המשקל העודף מהווה סיכון לו ולמשתמשים בדרך ויפסיק את נהיגתו.

2) יאסור על הנהג להמשיך בנסיעה כל עוד לא פרק את המטען העודף. לא התאפשרה פריקת המטען העודף במקום ילווה הרכב על ידי ניידת משטרה עד לנקודה הקרובה ביותר בה ניתן יהיה לפרוק/ לטפל במטען, מבלי שיגרם נזק (כנ"ל באשר להורדת נוסעים שמוסעים שלא כדין - אם ישנם כאלו).

3) ימלא טופס הודעת איסור שימוש (מ-4114) ב-4 עותקים (ראה נספח א') ויקבע בו את מקום פריקת המטען העודף ומועד אחרון לפריקה (תאריך ושעה), וכן את המגרש שבו יועמד הרכב במהלך תקופת איסור השימוש. המגרש ייבחר בהתחשב בהצעתו של הנהג מבין המגרשים הרלוונטיים במקרה הספציפי - הכל כאמור בנוהל את"ן מס' 02.231.23 – "השבתה מנהלית של רכב ע"י קצין משטרה".

4) העתק מהודעת איסור השימוש יישלח לבעל הרכב, אם לא נמסר לו במעמד מסירת הודעת איסור השימוש.

5) יידוע בדבר חובת הפקדת רישיון הרכב והטיפול ברישיון שהופקד:

א) במקביל למתן הודעת איסור השימוש יטול השוטר את רישיון הרכב, ואם אין בידי הנהג את רישיון הרכב יידרש בעל הרכב, שהודעת איסור השימוש נמסרה לו או עותק ממנה נשלחה אליו, למסור את רישיון הרכב בתוך 48 שעות ממועד קבלת הודעת איסור השימוש או העתקה ליחידת התנועה של המשטרה שפרטיה צוינו בהודעה, או ביחידת תנועה הקרובה למקום מגוריו, וזו תדאג להעביר את רישיון הרכב ליחידת התנועה שבה ניתנה הודעת איסור השימוש.

ב) רישיון הרכב שניתנה לגביו הודעת איסור שימוש יועבר למזכירות יחידת התנועה ויישמר על פי תאריך ההחזרה הצפוי.

ג) פרטי הודעת איסור השימוש ירשמו במערכת המידע הממחושבת - מערכת "מגה נט" תחת הכותרת "השבתה".

ד. חובת מסירת עותק הודעת איסור שימוש ברכב

במקרים בהם נהג הרכב אינו הבעלים קיימת חובה למסור עותק של הודעת איסור השימוש לבעל הרכב ולמשרד הרישוי - מכוח תקנה 7(א) לתקנות התעבורה (איסור שימוש ברכב) תשנ"ט-1999 ועל כן, באחריות השוטר שאסר את השימוש ברכב להעביר מיידית את הדו"ח ואיסור השימוש ברכב ליחידת התנועה, ובאחריות רכז יחידת התנועה לבצע את מסירת הודעת איסור השימוש לבעל הרכב (למשרד הרישוי דבר הודעת איסור השימוש מועבר אוטומטית).

המסירה לבעל הרכב תיעשה באחת מהאפשרויות האלו:

1) מסירה אישית לבעל הרכב והחתמתו על קבלת עותק מההודעה.

2) מסירה אישית במקום מגוריו או עסקו, לידי בן משפחה הגר עימו ונראה שמלאו לו 18 שנה. אם הבעלים של הרכב הוא תאגיד או חברה במסירה במשרדו הרשום ברישיון הרכב או לאדם המורשה בדין לייצגו, אגב ציון פרטיו המלאים והחתמתו על קבלת ההודעה.

3) משלוח לפקסימיליה של תאגיד או של חברה הרשומה ברישיון הרכב, תוך ווידוא טלפוני כי ההודעה נתקבלה. תוך 24 שעות משעת המשלוח, יערוך תרשומת על ההודעה הטלפונית, שתכלול את פרטי ההודעה, את זמן השיחה ואת שמו של האדם שלו נמסרה ההודעה. אם כל הדרכים המנויות לעיל לא צלחו יש לשלוח את העתק "הודעת איסור שימוש", בצירוף מכתב נלווה בדואר רשום עם אישור מסירה לפי מענו של בעל הרכב הרשום ברישיון הרכב.

ה. מניין ימי איסור השימוש

מניין 30 הימים של איסור השימוש יחל מיום מסירת ההודעה על איסור השימוש ברכב לידי של הנהג ברכב. פרטי איסור השימוש יוזנו במערכת מג"ה.

ו. החזרת רישיון רכב

1) קצין את"ן מחוזי, ובהיעדרו קצין פיקוח מחוזי, מפקד מתנ"א אזורי ובהיעדרו סגנו יבטל את הודעת איסור שימוש באחד המקרים האלה:

א) בעל הרכב הוכיח כי הרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו.

ב) קצין המשטרה שוכנע כי לא יוגש כתב אישום בשל הובלת מטען עודף.

2) החומר להחלטת הקצין הנ"ל, יועבר באמצעות מפקד היחידה שבה ניתן איסור השימוש בצרף המלצתו וכל החומר הנלווה, והקצין הנ"ל, לאחר בחינת החומר, יחליט תוך שהוא מנמק בכתב את החלטתו ביומן התיק/יומן החקירות שיצורף לחומר.

3) בעל רכב או נהג ברכב שלגביו נתנה הודעת איסור שימוש, רשאים לבקש מבית המשפט שלום לתעבורה לבטל את הודעת איסור השימוש (על פי סעיף 57 ב' לפקודת התעבורה).

ז. מקרים נוספים בהם בטלה הודעת איסור השימוש ברכב :

1) החלטה של בית משפט לבטל הודעת איסור השימוש או לקצר תקופת איסור השימוש.

2) זיכוי או מחיקת כתב אישום.

3) תום תקופת איסור השימוש ברכב (בהעדר החלטה אחרת ע"י בימ"ש).

4) דגשים: במקרים המנויים בסעיפים 1) ו-2) דלעיל, חייב רכז יחידת התנועה לדווח במערכות של המשטרה על ביטול הודעת איסור השימוש. בחלוף 14 יום לאחר תום תקופת איסור השימוש, אם בעל הרכב או מי מטעמו לא הגיע ליחידה לקבל את רישיון הרכב בחזרה לידי, ישלח רכז יחידת התנועה את רישיון הרכב בדואר רשום לבעל הרכב תוך תיעוד משלוח הדואר הרשום.

נספח א'

הודעת איסור שימוש ברכב

שומיש רוסיא תעדוה.pdf